

A jogtudomány a gyakorlatért

A jogi kar új Actái

A szocialista állam- és jogtudományi irodalomban mind tekintélyesebb helyet foglal el a szegedi József Attila Tudományegyetem állam- és jogtudományi karának *Acta Juridica et Politica* című kiadványa, melyet a kar tudományos bizottsága szerkeszt. A közelmúltban megjelent XIII. sorozat nyolc kötetet foglal magában.

Az állam és a társadalmi szervek

Az első értékesítés szerzője dr. Antalffy György professzor — aki többek között a szocialista demokrácia állam- és jogelméleti vonatkozásait is foglalkoztatja a jogtudományi munkásságában, s akiknek a témakörből francia nyelven publikált két legutóbbi munkája nagy visszhangot váltott ki a külföldi szakirodalomban — ezúttal *Az állami és társadalmi szervek viszonyának újabb állam- és jogelméleti problémáiról* címmel írt tanulmányt. E munkája része a szerző most készülő nagyobb monográfiájának. A gyakorlati és elméleti szempontból egyaránt igen jelentős, öt fejezetet felölelő művében rámutat arra, hogy a szocialista demokrácia állandó növekedése, ezen belül a társadalmi szervek — például a szakszervezetek, egyesületek — szerepének kiszélesedése a szocialista állam teremtésének fejlődésének szükségszerű vonása. A szerző nagy jelentőségű munkát végez, amidőn ezen a területen keresi, kutatja a társadalmi öngazdálkodás kialakulásának törvényszerűségeit. Egyelőre a szerzőnek azzal az elvi konklúziójával, amikor megállapítja, hogy a társadalmi öngazdálkodás intézményeinek növekedése a szocialista állam fejlődésének szükségszerű jellegzetessége.

Polgári perek

Dr. Bárdosi István adjunktus *A polgári peres és nemperes eljárás viszonya, különös tekintettel a fizetési meghagyásos eljárásra* című tanulmányában széles körben vet fel olyan javaslatokat, amelyek polgári eljárás jogunk továbbfejlesztését szolgálják.

tése terén jogalkotási szempontból jelentősek lehetnek. Hízagpótlók eljárási jogi irodalmunkban azok a fejtegetések, amelyekben a polgári peres és nemperes eljárási formákat egymástól elválasztó alapon elhatárolja. Értékes római jogi helytörténeti kutatásait ismerteti dr. Bíró János tanársegéd *Kollégiumok Aquincumban* című munkájában. Részletesen fejtegeti a római birodalomban fennállott magánjogi célú társulások jogi helyzetét.

Dr. Horváth Róbert professzor két tanulmánya az 1964. évi zakopanei és az 1966. évi lipcei szimpozionon tartott felszólalásait tartalmazza. A gyakorlat számára is jól használható munkát végez, amidőn — főként közgazdasági szempontból — a munkaerő-tervezés sokrétű problémáit, valamint a gazdasági és népességi tényezők kölcsönhatásait elemzi.

Dr. Pető István adjunktus *A terhelt jogi helyzete a magyar büntető eljárásban* című tanulmányában új büntető eljárási, jogszabályunk gyakorlati érvényesülését a korábbi tételek jogi szabályokkal összehasonlítva vizsgálja és bírálja.

Vezetélmélet

Dr. Ruzsoly József tanársegéd *A Szegedi Nemzeti Bizottság részvevője a demokratikus államhatalom gyakorlásában (1944. december—1945. január)* című munkája első Nemzeti Bizottságunk megalakulásának létrejöttét, jelentőségét és eredményeit dolgozza fel. Helyesen világít rá arra, hogy a haladó erők — elsősorban a Magyar Kommunista Párt — kezdeményezésére 1944. december 11-én létrejött Szegedi Nemzeti Bizottság az ország déli részében az államhatalom tényleges megtestesítője volt. Az események tükrében összehasonlítva alapon mutat rá arra, hogy a Szegedi Nemzeti Bizottság történelmi jelentőségű, úttörő vívmányait jól felhasználják az ország más területein később megalakult többi Nemzeti Bizottságok is. Főként a reakciós erők elleni küzdelemben.

Dr. Szentpéteri István docens *Általános vezetélméleti koncepciók* című tanul-

mánya a történeti fejlődés alapján, a dialektikus összefüggések feltárásával marxista elemzést nyújtja a vezetés problémájának és jelentőségének. Behatóan vizsgálja a vezetés meghatározottságára vonatkozó különféle elméleteket, ezek között elsősorban a vezetést tulajdonságként fel-fogó klasszikus polgári vezetélméletet. Ezt abból a szempontból bírálja, hogy milyen törvényszerűségek alapján változik a vezetés. Helyesen világít rá arra, hogy a marxizmus álláspontja szerint a vezetés a struktúráján van alárendelve, tehát a vezetés stílusáig mindig az adott szervezet és általában a társadalmi rendszer függvénye.

Segítség az üzemeknek

Dr. Tóthné Fábri Eszter adjunktus *A szállítási szerződések szankciós rendszere* című tanulmányának egyik legfőbb pozitív vonása, hogy a gazdasági mechanizmus szemszögéből, a szocialista népgazdaság érdekeinek messzemenő szem előtt tartásával vizsgálja a szállítási szerződések jelentőségét és perspektíváit tervezőalkodásunkban. Kitűnően ismeri a gyakorlati életben jelentkező problémákat, s ennek alapján több komoly figyelmet érdemlő, célszerűnek mutató javaslatot dolgoz ki munkájában. A jogi kar oktatóinak tanulmányait az egyes kötetek végén levő idegen nyelvű összefoglalók igen hasznosan egészítik ki. Ezek — azon túl, hogy egyesek már a korábbi évek során idegen nyelven szintén megjelentek — azt a helyes célt szolgálják, hogy a bennük levő tudományos eredményeket a külföldi jogásztársadalommal is megismertessék.

Dr. Horváth Zsíkó László

Gépvásárlás a szocialista országokból

A Gazdasági Bizottság határozata értelmében előnyben részesítik azoknak a vállalatoknak és szervezeteknek a kérelmét, amelyek 1968-ra a szocialista országokból rendelt gépek vásárlására augusztus 31-ig igényelték hitelt. A határidőig kerekre 60 vállalat jelentette be, hogy jövőre hitel felhasználásával szeretne gé-

peket vásárolni a szocialista országokból, s erre a célra összesen 270 millió forint hitelt engedélyezést kértek. A Magyar Beruházási Bank fiókjai megkezdték a kérelmek felülvizsgálatát, és szeptember végéig valamennyi igénylő értesítést kap a döntésről. A hitelt legfeljebb 48 hónapra adják.

Külföld kéri a magyar spárgát

Kevés ez a zöldségnövény A homok „aranya”

Még májusban történt, hogy a homoktalajú megyékből pártmunkásokat, szövetkezeti szakembereket spárgatermelési tanácskozásra hívtak Kelebiára, Bács-Kiskun megyének a legdélibb csücskében ugyan is „termelési csoda” született. A kelebiai Népfőrt Tsz 44 hold fiatal spárgája, ez a nagy tápértékű zöldségnövény 1 millió 240 ezer 400 forint értékű exportterméket adott. Ugyanezek a talajok korábban holdanként mindössze 7—800 forint értékű rosz, pagony kevés kukoricát teremtek. Itt is a rossz fűtőhomok volt az oka, hogy korábban milliós mérleghiányok halmozódtak egymásra. A spárga azonban szép jövőt kínál a falunak. A Népfőrt Tsz jelenleg Bács-Kiskun megye egyik legígéretesebb közös gazdasága.

A spárga jelenleg mindössze a 3,6 százalékát foglalja le a közös szántónak, viszont az idejé várható termelési bevételeknek a 60—65 százalékát biztosítja.

Jól fizet

E számok hallatára kerestem az alkalmat, hogy találkozzam a „csoda” megterem-

tőivel Heinz Béla elnök agronómustól, — aki kifogyhatatlan ügybuzgalommal két év alatt megháromszorozta a spárgatelep jövedelmét —, megtudtam, hogy az idejé tavaszon újabb 20 hold homokot telepítettek be spárgával, 1970-ig pedig 120 holdra növelik ültetvényüket. Számításaik szerint néhány év múltán spárgájukért kétszer-háromszor annyit pénzt kapnak majd, mint a tsz összes jövedelme volt eddig évente.

Teljesen érthető ez, ha azt is megmondjuk, hogy egy kilogramm export-spárgát a nagy nemzetközi keresletre való tekintettel lényegesen többet fizet az állam, mint például 1 kilogramm marhahúst, sertéshúst, vagy éppen baromfiért.

Nagy lehetőségek

Még a kelebiai tanácskozás előtt levelet írt a Dél-Magyarországnak dr. Bartha István, a HUNGAROFRICT igazgatója, s mint kereskedő szakember közölte: „Jelenlegi 60 vagon spárgaexportunkat ötszörösére szeretnénk emelni, s ha elértük az évi 300 vagon exportot, akkor e mennyiség további többszörösítését tűzhetjük ki

Export terven felül

A Szegedi Április 4. Első Szegedi Cipő- és Papucskecsző Ktsz-ben szovjet rendelésre 80 ezer pár cipővel többet gyártanak az idejé tervezettnél. A gyárnak is beálló szövetkezeti üzemből korábban felajánlást tettek a dolgozók, hogy a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulója tiszteletére november 7-ig eleget tesznek a rendelésnek.

célul. Európa-szerte gyorsan növekednek az igények a finom zöldségfélék, így a spárga iránt is. Az a megállapításunk, hogy a jelentősen gyarapodó ültetvényekből sem tudjuk kielégíteni a megnövekedett külföldi igényeket. A keresletnek csak alig 1—2 százalékát fedezi jelenlegi termésünk, s ez egyben lehetőségeinket is mutatja.”

Egyes európai országok, amint a HUNGAROFRICT igazgatója elmondotta, a téli hónapokban dél-afrikai országokból vesznek spárgát. Minden mennyiségben vásárolásának túlnyomó része a magyar fehér spárga az európai piacokon igen jó hírnevű. Az elsők között van, s ez a rangját egységes minőségének, magas tápértékének, praktikus csomagolásának köszönheti. A szocialista országokban is nőttön nő az érdeklődés, s a többszörösítés kéri annak a mennyiségnek, amelyet eddig exportáltunk. Eppen ezért a felvásárlási árak magasak és azok is maradnak. A spárgatermelés fejlesztése érdekében mindent meg kell tennünk, mert biztosan magas áron elhelyezhető ez a zöldségféle, s a könnyű homoktalajokat a leggyorsabban e növényvel hasznosíthatjuk.

Alig van a szegedi tájban

Példák bizonyítják — állapította meg dr. Bartha István — hogy Csongrád megye homokja különösen alkalmas spárgatermesztésre. Ennek ellenére azonban a szegedi tájban még jóformán csak mutatóban termesztik. Pedig már itt sem új. A századforduló előtti időkben is vannak feljegyzések, melyek már akkor nagy jövőt jósoltak a spárgának. Annak, hogy nem tudott elszaporodni, mint például az őszibarack, elsősorban az az oka, hogy a gazdaságok nem tudták beilleszteni a spárgát a termelés szerkezetébe. A kelebiaiak éppen ebben végeztek úttörő munkát. A telepítéseket az ültetéstől kezdve a nagyüzemi rendszeren belül örökös családi művelésbe adták. Ezzel a termék 50 százalékát kapják meg a művelők. A trágyát a tsz biztosítja. Ilyen feltételek mellett például egy hold spárga megműveléséért Szalma Béla tsz-tag 58 ezer forintot kapott az idejé. Szilveszter József negyedik éves telepítéséről pedig 40 ezer forint hasznót hajtott a közönség, ugyanennyit magának is.

Érdemes tehát tanulni a kelebiai gazdáktól. A silány homoktalajok száz és ezer holdját tehetjük a spárga révén egyetlen nagy kincsesbányává, s elűzhetjük a homok fojtogató komizását.

Csepri József

GYORSPOSTA GYORSPOSTA GYORSPOSTA GYORSPOSTA

Ki fizesse az autóban keletkezett kárt?

Különös rongálódás érte Lippai Mihályt, Szeged, Párizsi körút 43. szám alatt lakó olvasónk személygépkocsiját május 14-én. Mint lapunkban is annak idején megírtuk, Herczeg Lajos 20 éves, szegedi lakos a szobánforgó ház előtt parkirozó és lezárt CG 63-46 rendszámú személygépkocsit kinyitotta és elvitte. A József Attila sugárúton összeütközött egy taxival, s Herczeg Lajos olyan súlyosan sérült, hogy a helyszínen meghalt. Az elvitt gépkocsi mintegy 20 ezer forint kár keletkezett.

Ezzel kapcsolatban írja most szerkesztőségünknek küldött panaszlevelében Lippai Mihály: „Gépkocsim az

Állami Biztosítónál a kötelező gépjárműbiztosítás keretében biztosítottam. Azt reméltük, hogy a lopást és az ezzel kapcsolatos rongálás okozta kárnak legalább egy részét megtérítik. Kártérítést egyáltalán nem kaptunk, csak a taxiban okozott kárt térítette meg a biztosító. A rongálódás okozója meghalt, s így kártérítésre tőle sem számíthatunk. De miért fizetünk magas gépjárműbiztosítási díjat, ha kár esetén senki sem fizet? Miért fizessünk mi most 20 ezer forintot, mikor kocsiunk szabályszerűen le volt zárva, megfelelő parkolóhelyen, s a rongálódást nem mi okoztuk rajta. Miért fizették meg

a taxiban keletkezett kárt, s miért nem fizették ki a miénket?”

Mint megtudtuk, a kötelező gépjárműbiztosítás keretében arra nincs mód, hogy a saját gépkocsiján keletkezett kárt megtérítsék. Ha Casco biztosítást lenne, akkor az Állami Biztosító magára vállalná a kár rendezését. A kötelező gépjárműbiztosításon belül fizetett az Állami Biztosító Csongrád megyei igazgatósága a taxiban keletkezett kár után, függetlenül attól, hogy azt nem Lippai Mihály, hanem másik személy okozta. Kifizetett az Állami Biztosító a baleset kapcsán a taxiban utazóknak is SZTK költséget, keresetvesztésüket, s folyamatosan van a kár megtérítése a taxi tulajdonosának, a 10. számú AKÖV-nek. A biztosító — hangsúlyozta Forrai Lászlóné, az Állami Biztosító főelőadója — szabályszerűen járt el.

Nincs lehetőség külön diákbuszra

Kistelekről érkezett a másik levél is. Ebben sok Szegedre járó diák érdekében egy ottani felnőtt azt kéri, hogy az AKÖV állítson be Kistelekről korábban induló autóbust, amely az onnan és Balástyáról iskolába járó-

kat szállítaná Szegedre. „Ha Kistelekről reggel 3/4 7-kor indulna a busz, fél 8-ra Szegeden lehetnének a diákok, s mégse kellene olyan korán kelniük, mint most, hogy a 6 óra 14 percor induló vonaton utazzanak.”

A 10. AKÖV személyforgalmi osztályán Kátai Ferenc osztályvezető elmondotta, hogy ez a kérés jelenleg nem teljesíthető, mivel a vállalatnak nincs elegendő autóbusta. A meglevőket elsősorban olyan vonalokon közlekedtetik, ahol a vonatok nem tudják az igényeket kielégíteni. A Kiskunmajsáról reggel 6 óra 24-kor induló autóbust — amely Kisteleken át jön Szegedre — a Kiskunfélegyháza felől érkező vonat hoz időzítve, ennek az indítással ezért nem lehet más időpontba tenni. Kistelekről megfelelő a vonatközlekedés, ezért az onnan bejárók többsége azt veszi igénybe.

Gázpalackcsere Kisteleken

T. J.-né kisteleki olvasónk arról ír, hogy Kisteleken nincsenek megegyezően gázpalackok keddi, esütőtűki és szombati csere-lehetőségével. Ugyanis, ha szerdán délelőtt jelentik be a csereigényt — mint ők is tették —, akkor már csak szombaton juthatnak töltött gázpalackhoz.

Szombati András, a szegedi gáztöltő telep vezetője érdeklődésünkre azt a választ adta, hogy Kisteleken egylevő nincs lehetőség propán-bután gázpalackok tárolására. A bejelentett igényeket az ottani AKÖV kirendeltségének adják át, s az intézkedik a szállításról. A hetenkénti háromszori szállítás eddig még elegendőnek bizonyult, s az érthető hogy az AKÖV 8—10, vagy ennél kevesebb gázpalackért nem indít külön tehergépkocsit. Ha a fogyasztók megismer-

rik a rendelés, illetve bejelentés rendjét, igényeiket a jelenlegi szervezettel egyetemben is egyik napról a másikra ki lehet elégíteni.

RÁDIÓMŰSOR

Kossuth Rádió
4.30 Hírek, Időjárás. 4.32 Hajnalról reggelig... Zenés műsor. Állandó prózai adások: 4.45 Faluradio. 5.00 Hírek, Időjárás. 5.30 Reggeli krónika. 6.00 Hírek, Időjárás. 6.30 Hírek, Időjárás. 7.00 Reggeli krónika II. 7.15 Körzeti időjárás. 7.30 Új könyvek. 8.00 Hírek, Időjárás. 8.05 Műsorismertetés. 8.22 Berlioz operáiból. 9.00 Orvosi tanácsok. 9.05 Munkos zenéjéből. 9.34 A tudományos alkotomunka lélektana. 10.00 Hírek, Hazai lapszemle. 10.10 Schumann; Mesekepek. 10.25 Buss Gyula énekel, a Bris-tol-Bar szextett játszik. 10.30 A Magyar Rádió és Televízió emlékeire madrigalokat énekel. 11.00 Iskolaradio. 11.30 A Szabó család. 12.00 Hírek, Időjárás. 12.15 Tanzenési kották. 13.00 A budapesti színházak műsora. 13.03 Válaszolunk hallgatóinknak. 13.15 Zenekari muzsika. 14.05 Gazdasági magazin. 14.35 Albert István népi zenekara játszik. 15.00 Hírek, Nemzetközi lapszemle. 15.15 Liszt-művek. 15.00 Hírek, Időjárás. 15.05 Híde Gábor Strauß, Kreisler, Kálmán. Fali és Lehár műveiből énekel. 16.25 Közvetítés a Győri ETO—Apollon Limosol (Ciprus) KEK-labdardu-go-mérkőzés II. féléjéről. (Szepesi Gy.) 17.30 Pol-beat. 17.30 Richard Tauber operariátka énekel. 17.45 Színes népi muzsika. 18.30 Van új a nap alatt. 18.35 A Studio 11 játszik. 19.00 Esti krónika. 19.30 Szimfónia. Váci Mihály verse. 19.35 Budapesti Zenei Hetek. 19.47 Közvetítés az Erikel Színházról. A Magyar Állami Hangverszenyzenekar hangversenye. Közben: kb.

20.25 Felszöveg felesége. Petőfi Sándor versei. 20.30 Jó trükk. Földes György írása. 20.40—20.45 Hírek, Időjárás. 21.00 Könyvújság. 21.40 A hírszerviizáció és az ember. Dr. Fomádi Ferenc docenssel beszélget dr. Buzga László. 22.00 Hírek, Sport, Időjárás. 22.20 Magyar noták. 23.00 Az Ars Rediviva-együttes játszik. 23.20 Dalok, táncok. Könyvnyuzene. 24.00 Hírek, Időjárás. 0.10—0.25 Renaissance muzsika.
Petőfi Rádió
4.30—7.57 Azenos a Kossuth Rádió műsorával. 10.00—12.15 Zenés műsor üdülőknek. 12.15 Két balettszvit. 12.47 Gazdaszemelés a nagyvilág mezőgazdaságáról. 13.00 Könyvnyuzene híradó. 13.30 Iskolaradio. 13.47 Vizállás-jelentés. 14.00 Kettőtől hatig... A Petőfi Rádió zenés felütése. 15.45 Pitești Argessui—Ferenyevros VVK-labdardu-go-mérkőzés II. féléjéről. (Gulyás Gy.) 18.00 Hírek, Időjárás. 18.10 Pucini művészi pályája. I. Kovács János előadása. 19.00 Párizsi vidámságok. 19.20 Gondolatok filmekről. Bán Róbert jézuzete. 19.43 Stark Tibor táncadalmából. 19.54 Jó éjszakát, gyerekeket! 20.00 Esti krónika II. 20.30 Híradó. 20.40 Filmzenei busz. 21.40 Kis kamarahangverseny. 21.55 Téliutak. 22.15 Szovjetunió—Magyarország vizilabda-mérkőzés. 23.05 Tv-híradó.

TELEVÍZIÓMŰSOR

Magyar televízió
17.30 Hírek. 18.05 Tudósítás a „Zöld pokol”-ból. 18.20 Központi parancsra, vagy érdeklől. A Filmportiműsor. 18.40 Gong. A Tv színház krónikája. 19.00 Hazai tükrök. Aktuális jegyzet. 19.05 Vizilabda Jadran Kupa. Magyarorszag—Szovjetunió mérkőzés. Közvetítés felvételről. 19.30 100 éves a „Töke”. 19.50 Esti mese. 20.00 Tv-híradó. 20.20 Máté Mari. 21.20 Csodabarlang. A Színház- és Filmművészeti Főiskola növendékeinek előadása, felvételről. 21.55 Tv-híradó. II. kiadás.
Jugoszláv televízió
17.00 Hírek. 17.05 Babjáték.

17.35 Népszerű tudományos film. 18.00 Tv-üldöngések. 18.15 Gyermekműsor. 19.00 Nemzetközi szimfonia. 19.30 A Tv postája. 19.34 Jó éjszakát, gyerekeket! 20.00 Híradó. 20.40 Filmzenei busz. 21.40 Kis kamarahangverseny. 21.55 Téliutak. 22.15 Szovjetunió—Magyarország vizilabda-mérkőzés. 23.05 Tv-híradó.
Román televízió
17.00 Híradások. 17.30 Gyermekműsor. 18.00 Ifjúsági klub. 18.30 Tv-híradó. 19.00 Kis együttesek. 19.20 George Enescu Fesztivál. 20.00 Bemutató előtt. 20.15 A fénytelen csillag. Francia játékfilm.